



Јужнопацифички регион постао је нова тачка појачаног ангажовања САД, које су јасно ставиле до знања да не желе Кину као хегемона у подручју које ће бити једно од политичких и економских чворишта 21. века.

Вишедневне турнеје по земљама југоисточне Азије и по Аустралији, државне секретарке САД Хилари Клинтон и председника Барак Обама означиле су промену фокуса америчке спољне политике, и појачано дипломатско, економско и војно ангажовање у том региону. Хилари Клинтон је на почетку азијске турнеје, у бившој америчкој колонији Филипинима објавила да након декаде ратова у Ираку и Авганистану, Америка сада може да преусмери део својих снага. Председник Барак Обама, који је учествовао на самиту Источне Азије, у претходном обраћању парламенту Аустралије је објавио да је присуство САД у азијско-пацифичком региону највиши приоритет његове администрације у „циљу отклањања претњи по мир“, и да је стога донео стратешку одлуку да ће САД играти већу и дугорочну улогу у обликовању будућности овог региона.

Турнеје водећих америчких званичника одмах су међутим распламсале старе спорове које Кина има са Вијетнамом, Филипинима и Тајваном око контроле над острвима у Јужном кинеском мору, богатим енергетским изворима. Напетости Филипина и Кине су обновљене у марту ове године, а суочени са моћним суседом, Филипини су најавили да ће своје претензије ако треба бранити и повећањем војне моћи. Манила је такође позвала Вијетнам, Малезију, Тајван и Брунеје да се удруже уз подршку Вашингтона, који сматра да се поменути територијални спорови морају решавати на миран начин и на "мултилатералној основи".

САД су истовремено започеле јачање своје војне моћи у региону, иако у Јапану и Јужној Кореји већ имају око 80 000 војника. Са Аустралијом је потписан споразум да до 2016. на северу те земље буде распоређено 2500 америчких војника, што војску САД приближава на само око 800 километара од Јужног кинеског мора. САД појачавају и сарадњу са Вијетнамом, кога виде као важну противтежу Кини, и у коме су америчке корпорације постале највећи инвеститори. Вијетнаму је предложено и чланство у „Транспацифичком партнерству“, трговинском блоку под покровитељством САД у коме за сада нема Кине. Такође, велико изненађење изазвала је и најава да ће Хилари Клинтон посетити још једног кинеског суседа, и то Мијанмар, иако је тамошњи режим на Западу озлоглашен због политике репресије и кршења људских права.

Аналитичари се слажу у процени да изненадна активност америчке дипломатије значи почетак борбе за примат између две велике силе, а да је јачање и ширење мреже

САД на Пацифику - да ли је на реду опкољавање Кине

Пише: Александар Костић
понедељак, 21 новембар 2011 08:06

савезништава и пријатељстава у том делу света у функцији заокруживања Кине и стварања противтеже растућем економском и војном утицају те земље у региону који се већ деценијама брже развија од западних економија. При томе отворени наступ Клинтонове и Обаме ствара утисак показивања мишића, што би требало да умири савезнике и увери их да је Америка, иако преокупирана проблемима своје економије и финансијски изнурена Ираком и Авганистаном у могућности да парира растућим амбицијама све јаче Кине. Службена реакција Кине на америчку „дипломатију на стероидима“ природно је била негативна. Пекинг је већ изразио забринутост због Обамине најаве о успостављању америчке базе у Аустралији, док је кинески премијер оштро упозорио да је Кина против било каквог мешања "спољне силе" у територијалне спорове које та земља има са суседима.

Ипак, тешко је очекивати да тензије између две земље, чије су привреде толико повезане да их зову и Кимерика, могу ескалирати. Уочи почетка Самита источне Азије Барак Обама, Хилари Клинтон и кинески премијер Вен Ђиабао су разговарали на једночасовном састанку затвореном за јавност. Извештачи нису могли да дођу до било какве информације о садржају разговора, а није дато ни уобичајено саопштење, али је касније помоћник шефа кинеске дипломатије изјавио да је Кина "нестрпљива да сарађује са САД". Шта се разговарало на састанку светских моћника сигурно нећемо сазнати, али је вероватно да Кина у блиској будућности неће моћи да избегне „партнерство“ САД у региону.